

Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen
Inatsisartut
Postboks 1060
3900 Nuuk

§ 37, imm. 1-mut apeqqut nr. 2011/112-mut akissut

Sagsnr.
Dok. Nr.
4. juni 2011

Siullermik Naalakkersuisut ajuusaarutigaat akissuteqarnissamut piffissaq killiliunneqartoq eqqortinneqarsinnaasimangimmat, kisianni apeqquteqaativit akissuteqaasiorneranut paaasissutissat pisortani immikkoortorta qarfinni assigiinngitsuniit katersorneqarnissaat pisariaqarsimavoq.

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Naalakkersuisunut ulloq 17. maj 2011-mi imaattunik apeqquteqarputit:

1. Qaanaami inuit peqqissusaannik misissuinermi kingullermi naammasseqqammersumilu inuit timaanni qinngornernik ulorianartunik nalinginnaasumiit qaffasinnernik nassaartoqarsimava?
2. Qinngornernik nalinginnaasumiit qaffasinnernik nalaassisoqarsimappat saleeqqittoqarniarpa piaartumik?
3. Timmisartorsuup B 52-ip 1968-mi nakkarnerata kingorna qaartartorsuit tamarmik qaqinneqarsimappat?
4. Piffissani assigiinngitsuni uumasunik iloqissiornikunik Qaanaap kommunerisimasaata iluani pisaqartoqartarpoq, pisarineqarsimasunut uumasunut tamakkununga katersuiffissamik pilersitsisoqarnissaanik pilersaaruteqartoqarpa, taamaalilluni kingusinnerusukkut uumasut misissugassanngorlugit allamat aallartinneqartussanngorlugit nunap qaavanut qimaannarnagit?

Tamanna aallaavigalugu Naalakkersuisut imatut ilisimatitsissapput:

1. *Qaanaami inuit peqqissusaannik misissuinermi kingullermi naammasseqqammersumilu inuit timaanni qinngornernik ulorianartunik nalinginnaasumiit qaffasinnernik nassaartoqarsimava?*

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik plutonimeqassutsimut quunik misiligutiniq 1987/1988 misissuinermik ingerlatsivoq. 1968-mi nalunaarsukkat il.il. malillugit Plutoniummimik sunniivigineqarnissamut ilimanaateqarnerpaatut nalilerneqartut aamma Kalaallit Nunaannit inuit 25-it ilanngullugit inunnut ataatsimoortunut misissuinermit ilaapput.

Misissuinermit tassani misiligutinik misissorneqartunit plutoniummimik takussutissarsisoqanngilaq.

Danskinit kalaallinillu ikiuullutik suleqataasut eqqorneqarnerannit amerikamiut saleeqataasut Plutoniummimit eqqorneqarnerupput. Amerikamiunit 749-nit salinermi suleqataasuni USA-mullu angerlarnermik kingorna Plutoniummeqassuseq pillugu quunik misiligutinik misissuiffigineqartunit, Plutoniummeqassuseq uuttorneqarsinnaasoq takuneqarsinnaavoq.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqarpoq, inunni misissorneqartuni Plutoniummeqalersinnaaneq ima annikitsigisimasoq, sulisunut qinngorfigitinnissamat akuerisaasumit qinngorfigitissinnaaneq annikinnerussalluni.

Akuutissamit qinngorfigitinnerup kinguninngua timikkut Plutoniummimik akoqalersinnaaneq annerpaajusarpoq. 1987/1988-mi misissuinermit misissorneqartuni Plutoniummip tangertaanik uuttorneqarsinnaasumik ersittoqanngilaq, 2010/2011-mi Inunnik misissuinermit atatillugu tamatuminnga nutaanik misissuinerit suliarineqanngillat.

2. Qinngornernik nalinginnaasumiit qaffasinnernik nalaassisoqarsimappat saleeqqittoqarniarpa piaartumik?

Soorlu qulaani allaatigineqartoq inunni annerpaamik ulorianartorsiortuni Plutoniummip tangertaanik uuttorneqarsinnaasunik nassaartoqarsimanngilaq, taamaattumik salinissaq pisariaqartinneqanngilaq.

3. Timmisartorsuup B 52-ip 1968-mi nakkernerata kingorna qaartartorsuit tamarmik qaqqinneqarsimappat

2008-mi novembarimi BBC-p aallakaatitsinerani qaartartoq 4 qaangitsoorsimasoq Pituffiup eqqaaniinnerarneqarpoq. Naalakkersuisut Dansk Institut for Internationale Studier apeqqut pillugu nassuiaateqaqqullugu qinnuigaat. 2009-mi aggustimi DIIS nalunaarusiamik saqqummiussaqqarpoq, tassani oqaatigineqarluni, Pituffiup eqqaani immami qaangitsoorsimasumik qaartartoqanngitsoq. Tamanna Naalakkersuisut tusaatissatut tiguaat, suliap nassuiaatigineqarnera pissarsiarineqartoq Naalakkersuisut naammagisimaarlugu nalunaarutigaat. Tamanna pillugu allakkatigut 4. aggusti 2009-meersutigut Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaat ilisimatippara.

Taamaattorli Naalakkersuisut isumaqanngillat suliaq matumuuna naammassineqartoq. Allakkatigut 4. aggusti 2009-meersutigut Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaat ilisimatippara,

suliaq naammassineqarniassammat paasissutissat amerlanerusut pissarsiariniarlugit danskit naalakkersuisui amerikamiut oqartussaasuinut saaffiginneqqullugit Naalakkersuisut qinnuigisimagaat. Annermik pineqarput plutoniummimut naatsorsuutinik taaneqartatut. Allagaatit uppersaaitit pissarsiariniarnerat piffissamik atuiffiuvoq, allagaasivinni assigiinngitsunik nassaarinqartussaammata, immikkoortiternerilu nalilernerqartussaallutik. Allagaatit uppersaaitit ilai tiguneqareerput, taakkualu Dansk Institut for Internationale Studier-imit nalilernerqartussaapput.

4. Piffissani assigiinngitsuni uumasunik iloqissiornikunik Qaanaap kommunerisimasaata iluani pisaqartoqartarpoq, pisarinqarsimasunut uumasunut tamakkununga katersuiffissamik pilersitsisoqarnissaanik pilersaaruteqartoqarpa, taamaalilluni kingusinnerusukkut uumasut misissugassanngorlugit allamut aallartinneqartussanngorlugit nunap qaavanut qimaannarnagit?

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, uumasut iloqissiornikut Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmut ullumikkut nassiunneqarsinnaareermata, matuma kingorna Danmarkip Avatangiisinik Misissuiffianut nassiunneqarnissaat isumagissallugu, tassanilu uumasut sukumiinerusumik misissorneqartarput. Maannamut Qaanaap eqqaani piniakkat iloqissiornikkut pisarinqarsimasut uppersarlugit misissuinermi paasisat amerlassusaat killeqarsimapput, Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffiup ilisimatitsissutigaa, ukiut kingullit ingerlanerini uumasunik iloqissiorsimasunik nassiussisoqarsimanngitsoq. Taamaattumik piffissami matumani katersuiffissavimmik pilersitsinissaq pisariaqanngitsoq Kalaalli Nunaanni Pinngortitaleriffiup nalilerpaa.

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, Danmarkip Avatangiisinik Misissuiffiata Pinngortitaleriffik aamma Risø suleqatigalugit atuagaaraq taaguuteqartoq "Kalaallit Nunaanni uumasuni piniakkani immikkoorutaasut nappaatillu aamma tassunga pissutaasinnaasut - Focus: Avangersuaq" 2010-mi saqqummersimmagu. Atuagaaqqami uumasuni piniakkani iloqissiornerit pillugit nassuiaataasinnaasut innuttaasut atuarsinnaavaat.

Uumasut iloqissiornikkut Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmut nassiunneqarsinnaanerini innuttaasut annerusumik paasitinniarlugit, Nunamut namminerimut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik aamma Qaasuitsup Kommunia suleqatigalugit Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmut attaveqarnermut paasissutissat pillugit Qaanaami qitiusumik sullissivik attaveqarfigissavaa. Peqatigitillugu Qaanaami Qitiusumik sullissivik uumasuni iloqissiornerit pillugit atuagaaqqamik paasissutissiiffiusumik ilisimatinneqassaaq. Uumasut iloqissiornikut nalinginnaasumik ilisimaneqartunik nappaateqarnermut, imaluunniit

uumasut erseqqinnerusumik misissorneqarnissaannut
pisariaqartitsisoqarnersoq innuttaasut nammineq naliliinissamut
periarfisaqalissapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kuupik Kleist
Naalakkersuisut Siulittaasuat